

120175

BIBLIOTECA POPULARA

A

ADMINISTRAȚIUNEI DOMENIULUI COROANEI

CĂRTICICA a IV-a

Inu. A. 49.822

INIȚIĂTORIA

ALBINARITULUI

PE

MIHAI

DOMENIILE CORONEI

DE

ION KALINDERU

EDITIA II-a

BUCURESCI

TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20. — STRADA DÔMNEI. — 20

(Biserica Kalinderu)

1899

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București

Coș

I 120 175

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C140094

INFINTAREA ALBINĂRITULUI

II

DOMENIILE CORONEI

Avem une-orî fericirea de a avea câte un an bun, care ridică curajul agricultorilor. Se pôte însă întâmpla de a avea și ani rîi, și deci este priincios de a face pe agricultori să înțelegă că mijlocul cel mai sigur de isbândă în lupta contra concurenților străini și în contra recoltelor rele, este de a urma sfaturile pe care ni le dă ômenii învățați, adică de a îmbunătăți instrumentele lor, de a îndrepta procedeurile de cultură, spre a trage un folos mîi mare din tôte ramurile de producțiune ale solului. Credem deci de trebuință, să atragem atențiunea asupra uneia din aceste

1120-175

ramure, prea mult părăsită astăzi la noi, *albinăritul* sau *stupăritul*.

Albinăritul sau stupăritul este un izvor de câștig care prezintă îndoitul folos de a fi la îndemână orî-cărui agricultor, mare sau mic, și de a putea fi exploatat aproape în tot locul; el este la îndemâna tuturilor, căci primele cheltueli pentru înființarea unei stupine se mărginesc la cumpărarea unui roi și a câtor-va unelte. Desvoltarea naturală a roiului permite de a spori treptat veniturile, cu o cheltuială neînsemnată. Vom da aci o pildă, pe care o găsim într'o publicațiune elvețiană: «*Revista internațională de stupărit*»:

«O stupărie formată în Isère, în 1882, cu un singur roi, a dat din an în an, rezultatele următoare:

In 1882	1 stup	1	libră	de	miere		
» 1883	3 stupi	35	libre	»	»		
» 1884	8	»	42	»	»	»	
» 1885	17	»	50	»	»	»	
» 1886	24	»	260	»	»	»	
	Transport...		<u>388</u>	»	»	»	

Report....	388	livre	de	miere
In 1887	29	stupi	740	» » »
» 1888	34	»	755	» » »
» 1889	34	»	778	» » »
Total...	2.661	»	»	»

«Punând prețul stuparelor cu 25 de lei, cheltuiala va fi pentru 34, de 850 de lei. La aceștia se mai adaugă 150 de lei pentru unelte (extractor, fole, etc.) și 350 pentru ceară presată, cu celulele, și ajungem la o cheltuială totală de 1.350 de lei.

«Acest capital întrebuințat, de 1.350 de lei, a produs 33 de colonii de albine, care se pot prețui cu 20 de lei una, sau 660 de lei pe lângă 2.660 de lei pentru miere estrasă, care s'a vîndut cu prețul mijlociū de 1 leū libra. In resumat, 1.350 de lei a produs 3.320 de lei, într'o regiune care nu e din cele mai priincióse pentru albinărit».

Neapărat trebuie să ținem aci sémă și de dibăcia apicultorului—adică a aceluia care pune în lucrare cultura albinelor—și cifrele date mai sus nu pot fi luate ca baza

absolută, mai ales că sunt constatate într-o altă țară. La noi o astfel de instalațiune cu aproape toate instrumentele necesare unei stupine sistematice, ar costa suma de lei 800 până la 850 lei. Ori-cum, ele probază că se poate dobândi cu un capital mic, beneficii frumoase. Cu produsul a câtor-va stupi micii cultivatorii ar putea să-și îmbunătățească pozițiunea; dacă vrea însă cine-va să se facă o exploatare mai întinsă, e ușor de a da o mai mare dezvoltare stupinei, care atunci poate să devie baza unei industrii mari, precum probază faptul următor, pe care 'l luăm tot din Revista citată mai sus: «Un francez, stabilit la Hamilton (Anglia) și care crease câți-va stupi, acum două-țrei de ani, scrie în luna Iulie din anul trecut: «Am vîndut mai bine de 56.000 de livre de ceară artificială presată cu celulele, recolta noastră atinge cifra de 49 de butoiașe de 550 de livre și ne mai rămâne de extras vre-o 10—12 butoiașe». Acésta reprezintă 60 de butoiașe pe an.

Diceam că stupăritul se poate practica

aprópe în toate țările. În adevăr, mierea importată în Franța, de exemplu, provine din Belgia, din Austria, din Italia, din Turcia și mai cu seamă din America (Chili, Peru, Mexic, etc.). În Franța, mierea cea mai renumită se găsește în Aube (Champagne) și Gâtinais; albinăritul este de alminteri foarte productiv în toate părțile acelei țări, însă puțin practicat.

În statisticele publicate prin «Buletinul ministerului francez al agriculturii», citim: «Franța nu posedă la 1888, de cât 1.654.036 stupi de albine, producând cu totul 6.625.591 kilograme de miere și 2.037.856 de ceară, ceea-ce face o valoare de 9.252.995 lei pentru miere (à 1.39 lei kilogramul) și de 4.649.689 lei pentru ceară (à 2.28 lei kilogramul). Acesta este puțin în comparațiune cu rezultatele dobândite în alte țări».

În America, cultura albinelor alcătuesce o adevărată industrie, a cărei însemnătate se vede din faptul că din 443.783 kilograme de miere, importate în Franța, America singură da (în anul 1888) 280.812 kgr.,

din care 211.146 proveneauă din Chili. Tot meritul acestor rezultate se datorese inițiativei private, pe care o înlesnesc de alminteri prețurile mici ale pământului, o organizare excelentă a mijloacelor de transport și bogăția solului care produce cu abundență toate plantele melifere.

«În Germania, ca și în Elveția, albinăritul este privit ca o anexă a agriculturii, el a intrat în obiceiurile locuitorilor de la țară: Guvernul, ce e drept, a intervenit pentru a-i da credite însemnate, însă prin măsura acésta, de alminteri contestabilă, el a activat numai, iar nu a creat, o mișcare care se făcea de la sine».

Atragem cu tot dinadinsul, atențiunea asupra acestui extras din «Buletinul Ministeriului francez de agricultură», precum și asupra frumóselor rezultate constatate în Francia, dar mai cu sémă în America, în privința albinăritului, care răsplătesce așa de măreț îngrijirea ce i se dă. Aceste rezultate, buletinul în cestiune le atribue în mare parte efortinătății terenului

și bogăției unui pământ fecund cu o floră îmbelșugată. Mi se pare, că sub ambele aceste privinți, precum și a cheltuelilor de instalațiune, România noastră nu are nimic de invidiat vre-unei alte țări din lume. Nu ne lipsesce de cât voința de a ne folosi de resursele ce le avem, lucrând cu activitate și cu pricepere. De ce agricultorii noștri n'ar urma frumoșele exemple ce le dau atâtea populațiuni laborioase și industriose?

Țara noastră, din nefericire, nu posedă până acum de cât numai câte-va societăți de agricultură și nici una de albinărit. Aceste societăți, pe cari ar fi de dorit să le vedem înmulțindu-se pe fie-care ță, ar trebui să fie centre de informațiuni și de încurajare pentru agricultorii noștri, cari ar veni să caute acolo lumina și metoda agricolă, consilii și exemple de cari aș neapărată trebuință din lipsa lor de experiență sau de încredere într'o industrie necunoscută și totuși atât de producătoare și de multumitoare. Aceste societăți, cu un covin, ar îndeplini foarte bine rolul școlilor normale

agricole, și ar respândi cunoștințe și încurajări.

În Ungaria, rolul acesta îl îndeplinește Statul, care pentru a ajuta dezvoltarea albinăritului, a înființat învățători ambulante cari percurg județele pe unde această cultură este mai răspândită, astfel precum se vede în rapoartele consulatelor Românești, clasate și publicate prin stăruitoarea îngrijire a d-lui Papiniu (*București 10 Mai 1891*).

Fie-care om de bine are îndatorirea de a face să pătrundă ideile bune în spiritul agricultorilor, de a deștepta activitatea lor, făcându-i să înțeleagă marele interes ce-l au de a adăoga la lucrările lor obișnuite și o îndeletnicire, care costă puțin, care cere puține parale și îngrijiri dar care produce mult.

Privind mai departe, nu trebuie să considerăm albinele numai ca producătoare de miere, ci încă ca un factor puternic al măririi producțiunii agricole, înlesnind fecundațiunea a unui însemnat număr de plante, din familia cruciferilor, leguminoselor și rosaceelor.

Cultura albinelor este cu atât mai profitabilă, cu cât o țară este mai înzestrată cu păduri și livezi.

La noi, mai de demult, cultura lor era foarte înflorită, și da naștere la un comerț foarte activ cu Orientul, precum constată episcopul catolic de Galipoli Baksics în călătoria sa prin țările românești, în 1640, precum constată între alții și *d-rul Andreas Wolf* care a trăit în Moldova între anii 1780—1796, în cunoscuta sa carte *Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, tipărită în 1805. Acest autor spune că pe atunci stuparii aveau câte 500—1000 de ulee, ba mulți boeri câte 5—6000, iar marele Logofet Deleanu Cantacuzen... 12,000! Dar nu toți stupii se țineau la un loc, ci erau răspândiți în diferite regiuni care se deosebeau prin flora și clima lor. Mierea o cumpărau turcii, cu bani gata, plătind pe *Eimer* (à 10 oca), câte 4—9 piastri, și comercianții greci, cari o vindeau în Veneția. Că cultura albinelor era foarte mare, reiese și din deseata albinăritului care dădea Demnita.

un venit anual de 60.000 piastri. Negreșii că astăzi nu ne găsim în aceleași condițiuni de producere, dar cu toate acestea, am putea întreține un număr însemnat de stupi, cari ar putea utiliza cu atât folos bogata floră a câmpiilor și pădurilor ce se desfășură din culmea Carpaților și până în malurile Dunării și ale Mării Negre. Cifrele statistice ne arată că agricultorii noștri pun puțin preț pe această folositoare insectă, de aceea cultura ei merge descrescând pe an ce trece.

Ast-fel găsim că în anul 1873 se afla în țară: 305.316 stupi cari produceau 768.529 kg. miere și 77.000 kg. ceară. De la această dată însă, cultura a mers descrescând, așa că după 14 ani, adică în 1887, socotind și noua provincie de peste Dunăre, care ne aduce 17,389 stupi cu 43,679 kg. de miere și 7,754 de ceară, abia mai găsim 233,468 stupi, cari produceau 413, 429 kg. de miere și 119,698 de ceară.

Iată statistica stupilor pe anul 1887, care ne arată, după publicațiunile oficiale, cum se împarte producțiunea pe județe.

JUDEȚE	Suma Stupilor	Miere kgr.	Ceară kgr.
Argeș	5.291	4.981	2.677
Bacău	7.922	9.189	5.097
Botoșani	9.406	13.083	4.866
Braïla	1.526	582	0.364
Buzău	5.869	4.667	1.826
Constanța	3.129	5.509	1.304
Covurluiu	3.967	6.995	2.420
Dâmbovița	6.638	7.736	3.312
Doljiu	8.466	12.830	3.868
Dorohoiu	8.567	64.937	6.544
Fălciu	7.503	5.106	2.152
Gorjiu	9.195	4.984	3.389
Ialomița	4.377	5.400	1.109
Iasi	10.664	16.211	6.942
Ilfov	10.511	26.439	4.991
Mehedinți	11.945	22.490	5.185
Mușcel	3.856	8.329	2.359
Neamtu	9.191	18.012	5.759
Olt	2.485	3.052	1.173
Prahova	4.835	7.556	4.103
Putna	4.656	4.743	1.909
Roman	7.798	7.771	3.740
Rimnicu-Sărat	2.189	3.860	846
Romanați	5.209	8.226	4.791
Suceava	8.596	22.142	4.322
Tecuci	7.740	7.222	4.026
Teleorman	9.515	18.857	5.852
Tulcea	14.197	38.170	6.450
Tutova	8.919	12.592	4.704
Vaslui	11.595	22.823	6.867
Vâlcea	8.507	4.739	2.559
Vlașca	9.140	14.126	3.708
	232.404	412.123	119.698

Şese ani mai târziu, în 1892, după statistica agricolă, a d-lor Crupenski și Turbure, în totă țara exista 240.859 de stupi, aflați în stăpânirea a 16.062 de stupari. Dar producțiunea totală a mierei era numai de 235.897 kg. și a cerei de 48.576 kilogr., reprezentând împreună o valoare de 728.714 fr.

Din cauza defectuosității metodelor tehnice, care se întrebuintează în stupăritul român, și producția unui stup de ai noștri este relativ mai mică de cât bună-ora, producția unui stup din Franța. Așa în 1887, producția mijlocie de miere a unui stup era de 1.766 kg., iar de ceară 0.511, și în 1892, numai de 0.980 kg. miere și 0.202 kg. ceară. În Franța însă, de la 1862—1882, mijlocia anuală a unui stubeu, era de 4.950 kg. miere și 1.330 kg. ceară. Chiar în Ungaria, unde multă vreme s'aū introdus stubeele cu rame mobile, un uleū produce 4,6 kg. miere (1895).

Iată și un tablou de importul mierei și cerei la noi pe anul 1888 :

Miere

	Import		Export	
	kg.	lei	kg.	lei
Total	1.115	1.115	11.214	11.214
după țară	<hr/>			
Austr.-Ung.	331	331	11.000	11.000
Bulgaria	377	377	205	205
Turcia	374	374	—	—
Elveția	15	15	—	—
Germania	9	9	9	9
Rusia	9	9	—	—

Ceară albă sau galbenă

	Import		Export	
	kg.	lei	kg.	lei
Total	115.182	460.728	4.051	16.204
Aust.-Ung.	71.582	286.328	—	—
Belgia	22.311	89.244	—	—
Bulgaria	—	—	1.824	7.269
Francia	3.160	12.640	2.227	8.908
Germania	6.785	27.140	—	—
Italia	11.335	45.340	—	—
Rusia	6	24	—	—
Serbia	1	4	—	—
Turcia	2	8	—	—

<i>Ceară lucrată, lumînări, făcliă, figură</i>				
Total	1.641	9.846	254	1.524

Acésta stare comercială se menține din nefericire și astăzi. Așa, în 1896 am fost nevoiți să importăm cantități relativ mari de ceară și miere, pe când esportul n'a prezentat nici o însemnătate. Iată tabloul comerziului pe acest an :

	Miere	Ceară	Luminări de ceară
<i>Import.</i>	{ Cantități în k. 2.300	102.533	541
	{ Valori în fr. 2.760	338.359	2.705
<i>Export.</i>	{ Cantități în k. 220	53	1.163
	{ Valori în fr. 384	175	5.815

Cea mai mare parte a importului provine pentru aceste articole din Austria și Germania.

Este foarte regretabilă acésta stare înăpoiată a albinăritului nostru; căci în afară de întrebuințarea industrială a cerei, mierea însuși fiind un excelent aliment, mai ales pentru copiii mici, n'ar trebui să lipsescă din nici o gospodărie. Vechii elini și romani prețuiaă mai mult valoarea nutritivă a acestui aliment; dovada acésta o găsim în

multe din scrierile lor. Acelaş fapt îl observăm şi în scrierile multor medici, naturalişti şi alchimişti medievali, de unde reese că mierea simplă ori mâncată împreună cu lapte şi cu pâne, era socotită ca cea mai sănătósă şi mai întăritóre hrană. Pentru noi, cei moderni, mierea a pierdut ca articol de consum, cu tóte că este mult mai sănătósă, se digeréză mai uşor şi se asimiléză mai repede de cât zahărul.

Abatele francez Voirot spunea cu drept cuvînt, la un congres de agricultură în Nancy, că nu trebuie să socotim mierea ca un articol de lux, ci ca strict trebuincióasă hranei đilnice şi s'o cosumăm diminéţa, la prânz şi séra.

La noi, în timpurile trecute, aprópe fiescecare ţáran îşi avea stubeul seú, şi decí mierea sa proprie, dar timpurile schimbându-se, târgoveţii aú început să se obicînuéscă cu consumul zacharului, iar săténul a rēmas cu nimica. Cunoscútă fiind hrana atát de higienicá a săténului nostru, ar fi o binefacere dacá prin tóte cáile s'ar căuta de

a se introduce din ce în ce mai mult cultura albinelor în toate satele, unde ar permite clima și flora. Țăranul ar căpăta un aliment atât de eficient și atât de sănătos pe care l'ar putea consuma fără scrupule religioase, atât în zilele de sec ca și în cele de fruct.

Afară de acesta, mierea mai are încă din vechime întrebuințare în medicină, unde este cunoscută sub numele de *mel depuratum* ori *despumatum* când este curată, și *oxymel* când este amestecată cu oțet. În medicina populară și astăzi încă jocă un mare rol în tratamentul afecțiunilor de pept și gât.

Vechii germani făceau din miere celebra lor băutură *met*, astăzi însă atât de puțin uzitată, cu toate că nu-i lipsesce nici gustul și nici cele-l'alte calități proprii unei băuturi plăcute și igienice. În schimb însă, mierea a început a găsi o întrebuințare rentabilă și cu viitor în fabricațiunea șocolatei.

Cea mai însemnată îmbunătățire ce s'a adus în alte țări culturii albinelor, constă în

introducerea unui nou fel de ulee sau stubei. Cele mai răspândite în Austro-Ungaria, sunt uleul Dizerzon și acel al Societății Vieneze (*Viener Verein*).

Cel d'întâiu se compune dintr'o cutie dreptunghiulară de scânduri, despărțită în trei etaje sau compartimente, în care sunt aședate cu rînduială mai multe rame sau cercevele mobile, unde albinele își construiesc fagurii, în care depun mîerea. Cercevelele se pot scôte și pune fără a supăra lucrarea albinelor. Nisce stinghióre, aședate ast-fel în cât albinele se pótă circula printre ele, despart cele două etaje de jos de cel de sus, ca să nu pótă pëtrunde în acest din urmă de cât albinele lucrătóre și permit ast-fel ca să dobîndim acolo numai mîere alésă. Unul din pereții uleiului fiind mobil, ne permite a observa printr'un geam starea insectelor și lucrarea lor.

Pentru ca la început albinele să lucreze într'un mod sistematic, ast-fel ca să se pótă scôte ramele după ce s'aũ umplut cu mîere, este neapërat de trebuința a lipi

de partea superiőră a fie-cărei rame căt o fâșie de cőră artificială, presată cu celule care se găsesc în comerț cu prețul de L. 5,85 kg. În lipsă se pőte întrebuiņa chiar și faguri din care s'a scos miera cu precauțiune.

Acest fel de ulee saũ stupare contribuesce a mări producțiunea mierei și ne permite a o exploata după voința și atunci când credem că este momentul priincios. Când voim a dobândi numai miere, întrebuiņăm unii și aceiași faguri, din care scurgem miera printr'un aparat special, (mașină centrifugă.)

După scurgere, aședăm fagurii din noi în rame pentru a fi din nou umpluți cu miere. Prin acest mijloc, albinele consumă mai puțină miere pentru producțiunea cerei și albinele lucrătore nu-și mai pierd timpul în construcțiunea fagurilor, ci alėrgă pe câmp după noi recolte de miere.

Avantagiul uleiurilor cu rame mobile este atât de mare sub raportul producțiunii mierei, în căt s'a recunoscut de tot

că din două roiuri de aceeași forță puse în diferite uleiuri, acela în care s'a introdus faguri scurși de miere a produs de cincisprezece ori mai multă miere.

În localitățile cu floră variată și bogată, apicultorii se folosesc de mobilitatea rameilor și recoltază miere cu diferite mirosuri, după epoca înfloririi diferitelor plante.

S'aun trimes de domeniile Corónei în scopul de mai sus și spre a le întrebuința în sensul acestei circulări, un număr de stupare Dzierzon, lucrate la școla de meserie din București.

Sunt și sisteme primitive de ulee, pe care le întrebuințază tradițional țaranii noștri. De și ele sunt mult mai puțin productive de cât cel perfecționat al lui Dzierzon, pe care l'am descris mai sus, dar fiindcă sunt tot-deodată mult mai eftine, necostând aproape nimic, ar fi bine ca locuitorii să instaleze chiar de acestea, dacă 'și dau osteneța de a îngriji de roirile lor.

În vederea stării în care se află Domeniile Corónei, momentul fiind primicios pen-

tru a face să triumfe ideile espuse mai sus, agenții acestei instituțiuni s'aũ pus pe lucru spre a ridica ramura de producțiune a albinăritului.

Acolo unde contractele de arendare, încheiate de Stat înainte de constituirea administrațiunii nóstre, nu s'aũ sfirșit încă, acești funcționari s'aũ silit să convingă pe arendaș de interesul ce-l prezintă acéstă nouă cultură pentru dînsul și pentru țară; In tot casul, pentru a întări consiliile prin puterea esemplului, aũ început acéstă cultură, pe micul teren de care dispuneaũ și cu încetul—prin ajutorul ce învățătorii le-aũ dat, căci și ei aũ făcut stupării pe pămîntul școlei, care este destul de mare — s'a lățit acéstă cultură și printre țărani. Dînșii aũ avut înputernicirea de a se adresa administrațiunii nóstre pentru a veni în ajutor chiar cu banii locuitorilor harnici, care din sărăcie nu ar putea să facă cheltuiala necesară printre prima instalațiune.

Administrațiunea noastră a luat, pentru înlesnirea locuitorilor, de mai de mult hotărîrea de a scóte o bibliotecă *elementară* de ocupațiuni agricole, din care au apărut pînă acum deja 13 broșuri. O lucrare tratând despre albinărit și cu care a fost însărcinată o persoană specială și cunoscătoare în această materie, a apărut deja din 1894 și s'a dat timp spre împărțire printre locuitori.

Prin instrucțiunile mele anterióre, agenții domeniilor corónei au avut ocaziunea de a cunoște frumósele intențiuni ale Regelui nostru, cari sunt cu totul pentru ridicarea și îmbunătățirea stării țáranului; această este una din grijile sale de căpetenie, această este opera prin care doresce mai cu sémă să însemneze domnia sa bine-făcătoare. Dar dacă facem cheltueli pentru a lumina țáranul, dezvoltarea sa intelectuală va deștepta de sigur într'însul aspirațiunea spre un traiu mai puțin greú, pe care și-l va putea dobândi prin sporirea venitului său.

Sarcina nu numai a agenților noștri ci

și a tuturor ómenilor de bine este de a-l pune pe cale de a esploata acésta comórá, care superióra comorilor subterane nu se sleește, ci dá din contra róde cu atât mai îmbelșugate cu cât este mai mult și mai bine exploatată.

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ "CAROL I"
BUCUREȘTI

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
1987